

Az európai bányáiparban működő szociális partnerek

Budapesti Nyilatkozata

a hazai nyersanyagok felhasználásának ösztönzése érdekében

Az „A bányászok jövője – a szociális partnerek szerepe” (VS/2009/0459) című uniós pályázat keretében megtartott konferencia résztvevői közös állásfoglalást fogadtak el 2010 június 12-én.

„Egy szilárd európai ipari bázis megteremtése alapvető fontosságú kérdés, ha meg akarjuk erősíteni az EU gazdaságát, valamint biztosítani kívánjuk további fejlődését egy virágzó gazdaság és környezetbarát termelési szerkezet kialakításának irányában.” Ez négy európai ágazati szakszervezeti szövetség, az EMCEF, az EMF, az EFFAT és a ETUF:TCL gazdaságpolitikájának alap gondolata.

A foglalkoztatás bővítése, valamint új, fenntartható munkahelyek létrehozása elképzelhetetlen az európai természeti erőforrások és nyersanyagok hasznosítása nélkül. Az Európai Bizottság nyersanyag kezdeményezése szerint „Míg a pénzügyi válság jelenlegi hatásai ugyan lassítják a nyersanyagok iránti globális kereslet növekedését, a feltörekvő országok növekedési szintjei várhatóan a továbbra is nagy nyomást gyakorolnak majd a nyersanyag-keresletre. ... A **kohéziós politika által nyújtott finanszírozással**, különösen az Európai Regionális Fejlesztési Alap keretében, támogatható egy sor kutatási, innovációs és vállalkozás-támogatási intézkedés a nyersanyag-kutatás és –kitermelés területén.”

Európának továbbra is törekedni kell arra, hogy fejlessze magas hozzáadott értékű ipari tevékenységét. Az ipar fontossága egyre növekszik abban a folyamatban, amelynek végcélja egy sikeres európai gazdaság, amely új munkahelyeket teremt, fokozza a termelékenységet, ösztönzi az innovációt és javítja a szociális normákat. Az ásványi nyersanyagok hozzáférhetősége stratégiai fontosságú az európai ipar stabil működése szempontjából.

Európa sokáig vezető hatalom volt a szén alkalmazási technológia területén. Ez az előny csökkenőben van, miután a világ több mint 400 tisztaszén létesítményéből alig néhány található Európában. Ki kellene használnunk azt a helyzetet, hogy most a világpiaci nyersanyag és termelői árak viszonylag alacsonyan vannak, és masszív beruházásokat kellene végrehajtani a szén feldolgozásába. A szociális partnerek tisztában vannak azzal, hogy a nem energetikai célú szénfelhasználást jelentősen növelni kell ahhoz, hogy a rendkívül fontos vegyipari értékteremtő lánc számára a szerves nyersanyagellátás biztosítható legyen az EU-ban.

Az Európai Unió 2007-2013-ra vonatkozó 7. kutatási keretprogramjában a szén különböző felhasználásával kapcsolatos projektekre szólít fel a „Tiszta szén” akció keretében. Ahhoz, hogy ezt a támogatási lehetőséget megfelelő formában lehessen hasznosítani, a széntermelő EU-tagállamok kormányainak koordinációs szerepet kell betölteniük a kutatás és az ipar között az ilyen jellegű projektek támogatása érdekében. A szociális partnerek egyetértenek abban, hogy hálózataikkal támogatni fogják e stratégiai jelentőségű kezdeményezést.

Az ipari tevékenységek fenntartása és fejlesztése biztonságos energiaellátás és megfelelő szintű energia árak nélkül nem lehetséges. „Európának közösen kell most fellépnie az energiaellátás fenntarthatóságáért, biztonságáért és versenyképességéért. Ezzel visszanyúlna saját gyökereihez. Az Európai Szén- és Acélközösséget létrehozó szerződés (1952) és az

Euratom-Szerződés (1957) megalkotásakor az alapító tagállamok szükségét látták egy közös energiaügyi stratégia kidolgozásának. Azóta ugyan lényegesen megváltoztak az energiapiaci és geopolitikai feltételek, a közös fellépés szükségessége az EU számára mégis sürgetőbb, mint valaha.” – mondja ki az Európai Bizottság energiapolitikai közleménye. „Az egyebek mellett a megújuló villamos energia, a bio-üzemanyagok, az energiahatékonyság és a belső energiapiac terén eddig hozott intézkedések fontos előrelépésnek számítanak, de hiányzik belőlük az a koherencia, amely fenntarthatóságot, biztonságos ellátást és versenyképességet eredményezhetne. A stratégiai elemeket egységbe kell fogni, külön-külön nem adnak megoldást a problémákra.” A konferencia résztvevői egyetértenek ezzel a megállapítással, és felhívják a figyelmet arra, hogy az energia ágazaton belül az ellátás biztonsága megköveteli a hazai nyersanyagok felhasználásának támogatását, beleértve az egyértelműen környezetbarát magújuló energiaforrásokat is.

Meggyőződésünk, hogy az energetikai célú szénbányászat és az arra épülő villamosáram-termelés szolgálja az energiaellátás biztonságát, gazdaságosságát, a modern technológiák alkalmazásával a környezeti terhelés csökkentését és a széleskörű foglalkoztatást. A fejlett technológiák lényegesen megnövelték a szenes erőművek és vegyiművek hatásfokát, ezzel is csökkentve a fajlagos kibocsátási értékeket. Biztató kísérletek vannak a széndioxid leválasztására és tárolására (CCS), valamint átalakítására (CCR). Meggyőződésünk, hogy az egyes nyersanyag és tüzelőanyag fajták CO₂ kibocsátását életciklusra kell vizsgálni, különben Európa vezető környezetvédelmi nagyhatalomként a környezetszennyezést fogja exportálni. Ahhoz, hogy meg tudjuk újítani az szénipar kitermelési és feldolgozási oldalát, szükség van a korábbi értékek fenntartására, bővítésére, a kutatói, geológiai, bányászati és feldolgozó-ipari kultúrák megmentésére. A szénipar állami támogatása ilyen szempontból is indokolt.

Meggyőződésünk továbbá, hogy az állami széntámogatást szabályozó EU rendelet (1407/2002/EK) céljai és megfontolásai változatlanul aktuálisak. A rendelet igazolta a létét, ami miatt az Európai Bizottság sem javasolt változtatást időközi jelentésében 2007-ben, és lehetségesnek tartotta az állami támogatások és a belső piac összeegyeztethetőségét.

Ezeknek a célkitűzéseknek csak nőtt a jelentősége az EU bővítés következtében kiéleződött szerkezetváltás, az egész gazdaságot sújtó jelenlegi válság, valamint az Európa számára egyre növekvő, az energiaellátás biztonságát érintő kihívások miatt. Ezt alátámasztja a Tanács és a Bizottság felhívása, aminek értelmében a lehető legnagyobb mértékben hasznosítani kell a hazai energiaforrásokat. Ezeknek a céloknak az elérése érdekében szükség van továbbra is minden olyan támogatási eszközre, amelyet az eddigi szabályozás lehetővé tett. Ezek a támogatások az EU energia-, és különösen villamosenergia-termelő piacának egy viszonylag csak kis szeletét érintik, és nem zavarják a versenyt. A támogatások nincsenek ellentétben az EU környezetvédelmi céljaival sem, hiszen nem befolyásolják sem a szén mennyiségét, sem pedig a felhasználás módját. Ha Európa a jövőben harmadik országokból származó széntől fog függni, a szénárak az egekbe szöknek, és az elektromos áram ára nem lesz fenntartható. Az ECORYS tanulmánynak az a megállapítása, hogy a szén ára a nemzetközi piacon stabil, félrevezető, mivel ennek a stabilitásnak az oka a létező európai szénbányászat.

A döntéshozóknak a reálgazdaságban zajló folyamatokra kell koncentrálniuk. A jelenleg még fenyegető gazdasági válság, amelyet a pénzpiacok okoztak és nem a gazdaság, alapvető változást igényel Európa gazdasági és szociális stratégiájában. Ezt szem előtt kell tartani a 2050-ig tartó energetikai menetrend összeállításánál, és újra kell gondolni a középtávú programban is. Ebben az összefüggésben nem fogadható el a CO₂ kibocsátás 30 százalékos csökkentése.

Az Európát fenyegető recesszió és munkanélküliség nyomása alatt követeljük egy fenntartható és koordinált gazdaság- és szociálpolitika kidolgozását, amely képes megteremteni a gazdaságba vetett közbizalmat, fokozni a keresletet és megőrizni a munkahelyeket a reálgazdaságban. Ennek fontos eleme lehet a széntámogatási rendelet hatályának meghosszabbítása a 2010 utáni időszakra, legalább 2020-ig.

Budapest, 2010. június 12.

Munkáltatói szervezetek		Szakszervezetek
EURÓPA	EURACOAL	EMCEF
BULGÁRIA	MMIEAD	PODKREPA
CSEH KÖZTÁRSASÁG	ZSDNP	OSPHGN
NÉMETORSZÁG	GVST	IG BCE
MAGYARORSZÁG	MBSZ	BDSZ
LENGYELORSZÁG	ZPGWK	ZZG w POLSCE
ROMÁNIA	SNLO	FNME
SPANYOLORSZÁG	CARBUNION	FIA UGT